

СЕКЦІЯ 18. НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЗАХИСТУ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ТА УТИЛІЗАЦІЇ ВІДХОДІВ

ПОКРИТТЯ ДЛЯ ВИЛИВНИЦЬ НА ОСНОВІ ВІДХОДІВ ВИРОБНИЦТВА

Бондаренко Т.С.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

На цей час на металургійних заводах для захисту виливниць використовують кузбас-лак. При нанесенні його на робочу поверхню виливниць у відділеннях підготовки складів під розлив, а особливо при розливі сталі відбувається його вигорання.

В повітря робочої зони виділяється канцерогенна речовина α, β -бензпирен, що призводить до погіршення санітарно-гігієнічних умов праці на робочих місцях. Тому актуальною є задача заміни покриття органічного типу на неорганічного.

Залишається актуальною також проблема підвищення стійкості виливниць при розливі сталі сифоном і зверху, покращення якості металу, що розливають.

Розроблені склади та технологія нанесення покриттів при розливі сталі в виливниці, що вміщують високоглиноземисті відходи хімічного виробництва та шлам абразивного виробництва, які характеризуються високими показниками фізико-хімічних властивостей та забезпечують підвищення стійкості виливниць на 20%, поліпшення якості металу по пленам, тріщинам та рванинам, санітарно-гігієнічних умов праці при підготовці складів ізложниць та розливу сталі.

Відмінною особливістю розроблених складів є те, що вони характеризувались щільною структурою, найменшою змочуваністю сталлю, що розливалась.

Підвищення щільності структури стало наслідком утворення шпінелі, що повинно було супроводжуватися збільшенням об'єму виникаючої фази в порівнянні з об'ємами кристалічних фаз, існуючих в покритті до впливу сталі. Склад склобазису був ближче до складу шпінельного скла. Фазовий склад покриття представлений, в основному, $\alpha\text{-Al}_2\text{O}_3$ та шпінеллю.

Таким чином, ущільнення покриття, що вміщує високоглиноземисті відходи виробництва, обумовлено сполученою дією введеного графіту і прирощуванням молекулярного об'єму виникаючої шпінелі.

Розроблені покриття були випробувані з позитивними результатами на металургійних заводах України та Росії для захисту робочої поверхні виливниць при розливі сталі сифоном і зверху у виливниці з глухим дном.